

Arkeoloji

Eski Mısır'da Camcılık

Tarihi kanıtların şimdiye kadar, hammaddelerin işlenerek cam haline getirildiği ilk yerin Mezopotamya olduğunu göstermesine karşın yeni bulgular, aynı tarihlerde eski Mısırlıların da bu değerli malı büyük miktarlarda ürettiğini ortaya koydu. Londra'daki University College'dan Thilo Rehren ile, Almanya'daki Pelizaes müzesinden Edgar Pusch, Nil deltasının doğusundaki Qantir'de MÖ 1250 yıllarından kalma büyük bir cam üretim merkezi keşfettiler.

Kalıntılar Mısırlı üreticilerin iki aşamalı bir süreç uyguladıklarını gösteriyor. İlk aşamada silikat ve soda bakımından zengin otların külü karıştırılarak, büyük olasılıkla

kilden küpler küpler içinde 900 derece sıcaklıkta bir ön ısıtmaya tabi tutuluyor, katılaştıran karışım ezilip toz haline getirildikten sonra yıkıyor ve toza boya katılıp özel kaplarda 1000 derece sıcaklığa kadar ısıtılarak büyük cam külçeler elde ediliyordu. Daha sonra üreticiler bu yuvarlak külçeleri, onları yeniden eritip kalıplayarak ya da üfleyerek parfüm şişeleri ya da süs eşyaları haline getiren cam sanatçılarına gönderiyorlardı.

Science, 17 Haziran 2005

Uzun Ömürlü Ayakkabı

İngiliz arkeologlar, Exeter kentinin yakınlarında bir çakıl ocağında 2500 yıllık deri bir ayakkabı buldular. Bir su kaynağına açılan kuyunun ağzına yerleştirilmiş içi oyulmuş bir kütüğün içinde bulunan ayakkabının bozulmadan bu kadar uzun süre dayanması, içi çamur dolan kütük içindeki havasız ortama bağlıyor. Arkeologlar, ayakkabının 30 cm boyunda olmasına bakarak sahibinin bir erkek olduğunu düşünüyorlar.

Science, 27 Mayıs 2005

Mozaikte Yazılı Tarih

Libya kıyısındaki eski Roma kenti Leptis Magna'nın yıkıntıları arasında bulunan bir mozaik, boyutları ve içeriğiyle arkeologları şaşırtıyor. 2000 yıllık mozaik panonun uzunluğu 9 metre. Yakınlardaki bir amfityatrodaki kanlı "eğlence"leri betimleyen panoramik mozaikte bir gladyatör öldürdüğü rakibiyle bir arada görünürken, bir başka bölümde bir yarış arabasının uğradığı kaza izleniyor. Mozaik ayrıca Roma imparatorluğu'nun parçaları arasındaki yakın ilişkileri de ortaya koyuyor. İnsanlarla güreşirken görülen ayı ve geyikler, eğlence amacıyla Avrupa'dan Afrika'ya getirilmiş ilk

hayvanlar olmalı. Hamburg Üniversitesi'nden arkeolog Helmut Ziegert'e göre, rakibini alt etmiş olan gladyatörün saçları ve yüz yapısı, Almanya'dan getirilmiş bir barbarı tanımlıyor. Araştırmacıya göre bu, saygın gladyatörlerin adlarının yazılmasının adet olmasına karşın, sarışın savaşçının panoda neden adsız bırakıldığını da açıklıyor.

Science, 24 Haziran 2005

Yiğidi Kemiğine Sor

"Dilin kemiği yoktur" derler; ama anlaşılın kemiğin dili var. Sık sık tekrarlanan güçlü hareketler kemiklerin strese tepki olarak bükülmesine ve kalınlaşmasına neden olur. Bradford Üniversitesi'nden (İngiltere) araştırmacılar Jill Rhodes ve Christopher Knusel, ortaçağlarda kılıç talimlerinin iskeletlerde çarpılmalara yol açacağı varsayımını sınamak üzere bazı mezarlarda inceleme yapmışlar. York kenti mezarlığında 10. ve 16. yüzyıllar arasında kılıç yaralarından ölmüş on erkeğin iskeletlerini inceleyen araştırmacılar, sağ kollarının günümüzde beyzolda top fırlatan oyuncuların gibi kalınlık ve biçim

olarak değişikliğe uğradığını belirlemişler. Knusel, "Kılıç sallamak, beyzol topu fırlatmaya çok benzer; ikisi de başın üzerinden başlatılan güçlü hareketler" diyor. Aynı mezarlıktan alınan, doğal nedenlerle ölmüş 9 başka iskeletin kollarındaysa herhangi bir farklılaşma görülmemiş. Ekip ayrıca 1461'de Towton Savaşı sonrasında ölenlerin gömüldüğü bir toplu mezarda da inceleme yapmış. İncelenen 13 iskelette daha farklı bir değişim kendini göstermiş. Bu iskeletlerde eğilip kalınlaşmış olanlar sol kollar. Knusel'e göre bu iskeletler uzun yayları sol kollarıyla tutan okçulara ait olabilir.

Science, 3 Haziran 2005